

Biłaga 1

**Tolkning
Transparensdirektivet – Göteborgs stad**

Innehållsförteckning

Kapitel

1	Syfte	2
2	Läsanvisning	2
3	Lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser mm "transparenslagen"	2
4	Tillämpning av transparenslagen i offentlig verksamhet	3
5	Göteborgs bolag och tillämpningen av transparenslagen	6
6	Göteborgs stadsdelnämnder/facknämnder och tillämpningen av transparenslagen	6
7	Länksamling	7

Bilagor

Flödesschema (Sveriges kommuner och landsting)	Bilaga 1
--	----------

Transparensdirektivet – Göteborgs stad

1. Syfte

Syftet med detta dokument är att förtydliga genomförandet av transparensdirektivet (Kommissionens direktiv 80/723/EEG) och tillämpningen av *Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser mm* i Göteborgs stad och dess bolag.

2. Läsanvisning

Dokumentet inleds med en beskrivning av *Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser* (transparenslagen) samt beskrivning av tillämpning av den öppna och separata redovisningen. Därefter följer en bedömning av Göteborgs stads bolag. Bolag med en nettoomsättning understigande 40 miljoner EURO är inte berörda av lagen. Bedömningen av bolag med en nettoomsättning över 40 miljoner EURO är gjord utifrån en enkätundersökning hos respektive bolag.

Eftersom redovisningsenheten Göteborgs stad (den skattefinansierade verksamheten totalt) har en omsättning över 40 miljoner EURO innebär det att även Göteborgs stadsdelsnämnder och facknämnder måste se över sina respektive verksamheter och göra en bedömning om de är berörda av transparensdirektivet.

Avslutningsvis återfinns en bilaga (flödesschema) som kan användas vid bedömning av verksamheten.

3. Lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser mm, ”transparenslagen”

Den 1 augusti 2005 trädde lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser mm i kraft, den sk transparenslagen. Lagen ska underlätta för insyn i finansiella förbindelser mellan det allmänna och offentliga kommersiella verksamheter.

Genom lagen införde Sverige EU:s gemensamma regler om insyn i finansiella förbindelser mellan medlemsstaterna och offentliga företag. (Transparensdirektivet 80/723/EEG). Konkurrensverket är tillsyningsmyndighet för lagen.

Lagen medför inga förbud utan föreskriver en skyldighet att hålla viss redovisning möjlig för insyn av myndigheterna. I dagsläget finns det inget krav på att redovisningen ska sändas in till någon myndighet, däremot måste redovisningen sändas till Konkurrensverket om de så önskar. Konkurrensverket som har tillsyn över lagen och ska om det behövs, samla in det redovisningsmaterial som kommissionen efterfrågar. Detta innebär att informationen måste arkiveras, samma regler gäller som för övriga redovisningshandlingar. Konkurrensverket lämnar inga förhandsbesked till företag om och i vilken utsträckning de omfattas av transparenslagen. Företagen skall själva bedöma om de berörs av lagen och i vilken utsträckning lagen påverkar redovisningen.

Myndighetsverksamhet är undantaget och ska kunna särskiljas från den verksamhet som utgör företagsverksamhet. Företagsverksamheten ska kunna delas in i konkurrensskyddad (bedrivs med särskilda eller exklusiva rättigheter) respektive konkurrensutsatt företagsverksamhet.

Revisorerna ska göra en granskning och utfärda ett särskilt intyg. Intyget behöver inte ingå i den ordinarie revisionsberättelsen. Intyget lämnas till stämman och styrelsen eller motsvarande lednings- och förvaltningsorganisation. Intyget behöver i regel inte sändas in till någon myndighet. Om Konkurrensverket efterfrågar intyget ska det sändas till dem.

Lagen omfattar endast "företag"¹ som har en årlig nettoomsättning överstigande 40 miljoner EURO i den ekonomiska och kommersiella verksamheten och som har haft de under vart och ett av de senaste två verksamhetsåren. Ett och samma "företag" kan omfattas av både kravet på öppen och separat redovisning beroende på hur verksamhet och ägarförhållanden ser ut.

SKL har i ett cirkulär (2006:6) redovisat sin tolkning av de nya reglerna i transparenslagen och hur dessa kan påverka kommuner, landsting och offentliga företag.

De menar att lagen är tillämplig först och främst på hel- och majoritetsägda offentliga företag i tex bolags- och stiftelseform men även när kommuner bedriver förvaltningar av ekonomisk och kommersiell natur. Eftersom myndighetsverksamhet som myndighetsutövning och myndighetens förvaltningsuppgifter är undantagna, så omfattas inte enligt SKLs tolkning utbildning, social verksamhet, räddningstjänst och barntandvård av lagen, utan är tjänster av allmänt intresse (SGI)². Detta gäller även barnomsorg eftersom den är en del av det offentliga skolväsendet och till mycket liten del är avgiftsfinansierad, äldreomsorg anses också vara undantagen eftersom den i allt väsentligt har ett socialt syfte och endast till liten del är avgiftsfinansierad.

4. Tillämpning av transparenslagen i offentlig verksamhet

Kommuner, landsting eller offentliga företag som enbart bedriver myndighetsutövning och myndighetens förvaltningsuppgifter berörs inte av lagen. "Företag" som har en nettoomsättning för den ekonomiska verksamheten under 40 miljoner EURO är också undantagna. Ytterligare en förutsättning för att lagen ska gälla är att den ekonomiska verksamheten påverkar handeln med andra EES-länder.

"Företag" som berörs av lagen ska göra antingen öppen eller separat redovisning (eller både ock). Den öppna redovisningen ska göras om "företaget" fått offentliga medel till den ekonomiska verksamheten, det innebär att kapitaltillskott, förlustbidrag, amorteringsfria lån mm ska redovisas synligt samt hur dessa medel har använts.

Den separata redovisningen ska göras av "företag" som bedriver ekonomisk verksamhet som har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter eller tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och får offentligt stöd för denna verksamhet (konkurrensskyddad verksamhet) och som samtidigt även bedriver annan ekonomisk eller kommersiell verksamhet (konkurrensutsatt verksamhet). "Företag" som endast bedriver ekonomisk verksamhet som

¹ Begreppet "företag" används fortsättningsvis i betydelsen när företagsverksamhet bedrivs inom en enhet i kommun eller offentligt företag till skillnad mot kommunallagens mening som kan vara antingen ett bolag, stiftelse eller ekonomisk förening.

² Services of General Interests, anses vara verksamhet som drivs utan ekonomisk ersättning inom de sociala och kulturella områdena samt inom utbildnings- och rättsväsendet

inte har fått något offentligt stöd behöver inte upprätta separat redovisning. Verksamhet som är upphandlad behöver inte heller upprätta separat redovisning.

De krav lagen ställer på de "företag" som berörs, är att "företaget" ur sin redovisning ska kunna skilja på verksamheten i tre olika delar och att redovisningen av överförda medel mellan dessa delar är synlig.

Exempel på ekonomisk och kommersiell verksamhet som kan beröras är kommersiella arenor/hallar, uppdragsutbildning, hamnverksamhet, trafik, avfallshantering, vuxentandvård.

Nedan följer en beskrivning av hur man ska se på sin verksamhet utifrån lagens krav samt en beskrivning av den öppna och separata redovisningen.

Annan offentlig verksamhet	Ekonomisk eller kommersiell offentlig verksamhet	
Icke Företagsverksamhet	Konkurrensskyddad företagsverksamhet	Separat redovisning
	Konkurrensutsatt företagsverksamhet	
Öppen	redovisning	

Öppen redovisning av finansiella förbindelser - överföringar från myndighetsverksamhet till företagsverksamhet. Den öppna redovisningens syfte är att så tydligt som möjligt redovisa vilka allmänna medel som myndigheter direkt eller indirekt tillfört "företaget" samt på vilket sätt dessa har använts. Den öppna redovisningen ska normalt göras av alla offentliga "företag" som har en nettoomsättning över 40 miljoner EURO. Redan idag bör det vara möjligt, i många fall, att ur upprättad redovisning hämta de uppgifter som behövs för uppnå lagens krav på öppen redovisning.

Undantag:

- företag som tillhandahåller tjänster som inte i nämnvärd omfattning kan påverka handeln med andra EES-länder.
- företag som har en nettoomsättning under 40 miljoner EURO och har haft det under de senaste två åren.

Den öppna redovisningen ska visa finansiella förbindelser som avser:

- Kapitaltillskott
- Förlustbidrag
- Amorteringsfria eller på annat sätt förmånliga lån
- Gynnande genom avstående från vinstutdelning, fordran eller normalavkastning på offentliga medel
- Ersättning för ekonomiska ålägganden från det allmänna

Separat redovisning av olika verksamheter - överföringar mellan den konkurrensskyddade och den konkurrensutsatta företagsverksamheten. Den separata redovisningen ska bli visa om det förekommer sk korssubventionering. Korssubventionering kan innebära att vinster från monopolskyddad verksamhet används för att subventionera konkurrensutsatt verksamhet.

Separat redovisning gäller kommunala företag, eller landsting som bedriver ekonomisk verksamhet i företag eller viss ekonomisk verksamhet i förvaltningsform för verksamhet som:

1. beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter³ av en medlemsstat eller
2. anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och som får statligt (offentligt) stöd i någon form för tillhandahållandet av en sådan tjänst sk konkurrensskyddad företagsverksamhet.

Redovisningsskyldigheten gäller inte för:

1. "företag" som tillhandahåller tjänster som inte i nämnvärd omfattning kan påverka handeln med andra EES-länder
2. "företag" som har en nettoomsättning under 40 miljoner EURO och haft det de senaste två räkenskapsåren
3. "företag" som fått det offentliga stödet för en skälig tidsperiod genom ett öppet, genomblickbart och icke-diskriminerande förfarande (tex upphandlad verksamhet) eller
4. verksamheter som omfattas av särskilda bestämmelser om separat redovisning av motsvarande slag med EG-rättslig grund.

I den separata redovisningen ska:

- organisationen och finansieringen av de olika verksamheterna beskrivas
- intäkter och kostnader i "företagets" verksamheter som beviljats särskilda rättigheter eller som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och som fått stöd i någon form för detta, redovisas skilt från intäkter och kostnader i annan verksamhet. Redovisningen ska göras på ett korrekt och konsekvent sätt enligt sakligt motiverade redovisningsprinciper, och
- principerna och metoderna för beräkning och fördelning av intäkter och kostnader för olika verksamheter anges på ett tydligt och fullständigt sätt.

Den grundläggande förutsättningen för kravet på separat redovisning är att "företaget" bedriver både konkurrensskyddad och konkurrensutsatt verksamhet. Ekonomiska händelser ska då särredovisas uppdelat på de olika verksamheterna. För att få en så rättvisande redovisning som möjligt så ska alla relevanta kostnader och intäkter fördelas och redovisas på respektive verksamhet (tex gemensamma lokalkostnader)

Enligt SKLs tolkning av lagen när det gäller separat redovisning omfattas kommunala företag, kommuner och landsting som:

- bedriver ekonomisk verksamhet inom tex renhållning, vatten och avlopp, transport, energi eller kommunikation under förutsättning att den inte är upphandlad enligt LOU
- för sin ekonomiska verksamhet som helhet omsätter mer än 40 miljoner EURO

Exempel: Avfallshantering (SGEI)⁴, om den bedrivs i kommunal regi inom det tekniska kontoret där man även bedriver annan ekonomisk och kommersiell verksamhet ska kostnader och intäkter för avfallshanteringens särredovisas. I detta fallet ska även organisationen, finansieringen av de olika verksamheterna beskrivas, principer och metoder för beräkning och fördelning av intäkter och kostnader för de olika verksamheterna ska anges på ett tydligt och fullkomligt sätt.

Om ett bolag däremot enbart bedriver renhållning som till 100% är avgifts finansierad, krävs ingen separat redovisning.

³ Med exklusiva rättigheter menas verksamhet med ensamrätt att tillhandahålla en tjänst eller bedriva verksamhet inom ett bestämt geografiskt område som vatten och avlopp, samt olika slag av legala monopol som kommunal renhållning. Särskilda rättigheter avser i verksamhet som genom olika slag av regleringar och tillstånd gynnas på ett oproportionerligt sätt gentemot andra företag.

⁴ SGEI, tjänst av allmänt ekonomiskt intresse

5. Göteborgs bolag och tillämpningen av transparenslagen

Bolag med en nettoomsättning över 40 miljoner EURO.

Nedanstående bolag bedöms vara berörda av lagen. Som grund för bedömningen ligger en enkätundersökning som gjorts hos respektive bolag.

Göteborgs Spårvägar AB
Förvaltnings AB Framtiden
Göteborgs Hamn AB
HIGAB (Hantverks- och industrihus i Göteborg AB)
Göteborgs Gatu AB
Renova AB

Göteborg Energi AB och Liseberg AB har en nettoomsättning över 40 miljoner EURO men i dagsläget anser bolagen sig vara undantagna. Bolagen ska dock löpande göra nya bedömningar för att försäkra sig om att förhållandet inte ändrar sig (tex förändring i verksamhet eller lagstiftning).

Bolag med en nettoomsättning understigande 40 miljoner EURO

Följande bolag har en nettoomsättning som understiger 40 miljoner EURO och omfattas därmed inte av lagen i dagsläget:

AB Kärra Centrum
Boplats Göteborg AB
BRG Business Region Göteborg AB
FriPoint AB
Försäkrings AB Göta Lejon
Got Event AB
Gryaab AB
Göteborg & Co Kommunintressent AB
Göteborgs Stadsteater AB
Göteborgsregionens Frihamnar AB (GREFAB)
Kommunleasing i Göteborg AB
Upphandlingsbolaget i Göteborg AB
Älvstranden Utveckling AB

6. Göteborgs stadsdels-/facknämnder och tillämpningen av transparenslagen

Eftersom redovisningsenheten Göteborgs stad (den skattefinansierade verksamheten totalt) har en omsättning över 40 milj EURO innebär det även att Göteborgs nämnder måste se över sina respektive verksamheter och göra en bedömning om de är berörda av transparensdirektivet.

Göteborgs stad gör bedömningen att de nämnder med en nettoomsättning över 100 miljoner SEK, avseende ekonomisk eller kommersiell offentlig verksamhet, ska se över sina respektive verksamheter och göra en bedömning om de är berörda av transparensdirektivet. Denna bedömning ska dokumenteras oavsett vilket resultat man kommer fram till och arkiveras på respektive nämnd.

7. Länksamling

Via nedanstående hemsidor och webbadresser finns mer information att hämta när det gäller transparensdirektivet och Lag 2005:590 (transparenslagen).

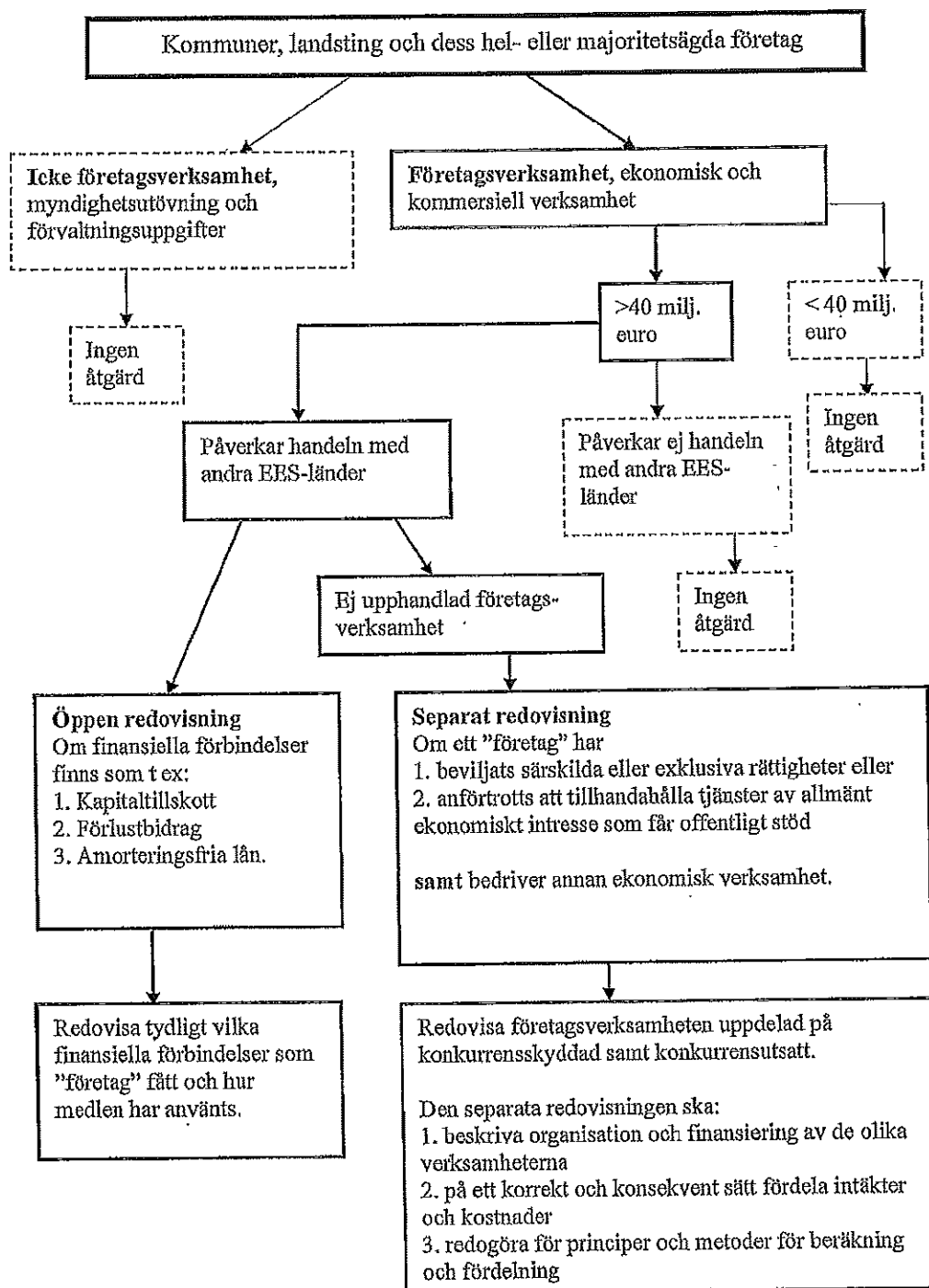
Konkurrensverket www.kkv.se
Sveriges kommuner och landsting www.skl.se

Webbadress till "Kommissionens direktiv 2006/111/EG":
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:318:0017:0025:SV:PDF>

Webbadress till "Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser mm":
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20050590.HTM>

~~BI-LAGA 1~~

Flödesschema över öppen och separat redovisning enligt "transparenslagen"

Revisorerna ska för varje räkenskapsår granska om en öppen redovisning och en separat redovisning har fullgjorts på ett föreskrivet sätt.